

Hof Den Bosch, 18 september 1990, Van Uden v Verkerke

Madonna

Tina Turner

Michael Jackson

George Michael

PORTRETRECHT

Overdraagbaarheid portretrecht?

De materie leent zich niet om in kort geding zulk een regel als geldend recht te introduceren. De uitwerking van zulk een regel vergt immers door de wetgever te maken keuzen, onder meer over de wijze waarop het aldus overdraagbare recht weer een einde neemt.

Vanwege de toegenomen commerciële betekenis van het portretrecht is in de literatuur bepleit het recht van de geportretteerde als bedoeld in art. 21 AW vatbaar te maken voor overdracht, bijv. aan licentiehouders of distributeurs. Ook uitgaande van die wenselijkheid, leent de materie zich niet om in kort geding zulk een regel als geldend recht te introduceren. De uitwerking van zulk een regel vergt immers door de wetgever te maken keuzen, onder meer over de wijze waarop het aldus overdraagbare recht weer een einde neemt. Winterland c.s. bepleiten, onder meer met het argument dat het om nog levende artiesten gaat, op een eventuele wettelijke regeling vooruit te lopen. Het te beschermen belang - dat is niet het eigen belang van de licentiehouder, distributeur en dergelijke, maar dat van de geportretteerde - vergt geenszins op een eventuele wettelijke regeling vooruit te lopen. De geportretteerde kan immers zelf in rechte optreden of desgewenst een ander daartoe volmacht verlenen.

Vindplaatsen: IER 1990, nr. 60, p. 129; NJ 1991, 28; AMI 1991, nr. 3, p. 48, m.nt. Verkade

Hof Den Bosch, 18 september 1990

(Mrs Vos, Duynstee, Langemeijer)
(...)

1. [...], h.o.d.n. Van Uden Productions, en
2. [...], beiden te Oss, appellanten,
procureur: Mr R.G.F. Lammers,
tegen

1. Winterland Productions Co., te San Francisco (USA), en
2. Verkerke Reproducties BV, te Ede, geïntimeerden,
procureur: Mr G.D. Noordijk,
Advocaat: Mr W.J.M. Diekman.
(...)

4. Beoordeling

4.1. Over de relevante feiten bestaat geen geschil. Winterland heeft van een aantal op de bijlage bij de dagvaarding vermelde pop-artiesten tegen vergoeding het exclusieve recht verkregen de portretten van die artiesten te verveelvoudigen en openbaar te maken, onder meer op posters. Winterland heeft met Verkerke een exclusieve distributie-overeenkomst gesloten, krachtens welke Verkerke (behalve in de Verenigde Staten en Japan) als enige gerechtigd is posters en dergelijke met portretten van voormelde pop-artiesten te vervaardigen en te verspreiden. De echtelieden Van Uden hebben posters met portretten van voormelde artiesten vervaardigd of verspreid zonder toestemming van voormelde pop-artiesten, van Winterland of van Verkerke.

Verder is onbestreden dat die pop-artiesten in de uitoefening van hun beroep een populariteit hebben verworven welke een commerciële exploitatie van die populariteit door enigerlei wijze van openbaarmaking van hun portretten mogelijk maakt. Evenzeer staat vast dat het belang van die artiesten om in de voordelen van die exploitatie te delen door de openbaarmaking van hun portretten voor commerciële doeleinden niet te hoeven toelaten zonder daarvoor vergoeding te ontvangen een redelijk belang is in de zin van art. 21 AW 1912 ([HR 19 jan. 1979, NJ 1979, 383](#)).

4.2. De betreffende pop-artiesten zijn geen partij in dit geding. Evenmin is gesteld of gebleken dat Winterland c.s. gevolmachtigd zijn namens die pop-artiesten in rechte op te treden. In een exclusieve overeenkomst als onder 4.1. bedoeld ligt zodanige volmacht niet zonder meer opgesloten. Het geschil betreft uitdrukkelijk de vraag of Winterland en Verkerke een eigen recht hebben om tegen de vervaardiging en verspreiding van posters en dergelijke met portretten van die artiesten door Van Uden op te treden.

4.3. Krachtens het bepaalde in art. 21 AW 1912 komt het recht zich te verzetten tegen het gebruik door Van Uden van portretten van die pop-artiesten in Nederland enkel aan de geportretteerde of diens nabestaande toe. In het licht daarvan levert het gestelde gebruik van de portretten evenmin een onrechtmatige daad jegens Winterland c.s. op ([HR 24 febr. 1989, NJ 1989, 701](#)).

4.4. Vanwege de toegenomen commerciële betekenis van het portretrecht is in de literatuur bepleit het recht van de geportretteerde als bedoeld in art. 21 AW vatbaar te maken voor overdracht, bijv. aan licentiehouders of distributeurs. Ook uitgaande van die wenselijkheid, leent de materie zich niet om in kort ge-

ding zulk een regel als geldend recht te introduceren. De uitwerking van zulk een regel vergt immers door de wetgever te maken keuzen, onder meer over de wijze waarop het aldus overdraagbare recht weer een einde neemt. Winterland c.s. bepleiten, onder meer met het argument dat het om nog levende artiesten gaat, op een eventuele wettelijke regeling vooruit te lopen. Het te beschermen belang - dat is niet het eigen belang van de licentiehouder, distributeur en dergelijke, maar dat van de geportretteerde - vergt geenszins op een eventuele wettelijke regeling vooruit te lopen. De geportretteerde kan immers zelf in rechte optreden of desgewenst een ander daartoe volmacht verlenen.

4.5. Anders dan de Pres. heeft geoordeeld en anders dan Winterland c.s. verdedigen, valt een zodanige keuze van de wetgever niet af te leiden uit de wet van 3 juli 1989, Stb. 282. De wetsgeschiedenis biedt daarvoor onvoldoende aanknopingspunt. De verwijzing in het ongewijzigde art. 30 AW 1912 naar het toen gewijzigde art. 28 geeft Winterland c.s. evenmin de gepretendeerde aanspraken: die verwijzing regelt slechts de vraag welke bevoegdheden de gerechtigde kan uitoefenen, maar niet de vraag wie tot het in art. 21 omschreven recht gerechtigd is. Het gaat in dit geschil niet om het auteursrecht op de portretten maar om de rechten van de geportretteerde.

4.6. Uit het voorgaande volgt dat de grief slaagt en dat de vorderingen van Winterland c.s. moeten worden afgewezen. Winterland c.s., de in het ongelijk gestelde partij, moeten de proceskosten in beide instanties dragen.

5. Uitspraak

Het hof:

Vernietigt het vonnis waarvan beroep;

Wijst alsnog de vorderingen van geïntimeerden af;